

Pripravované zmeny v oblasti prípravkov na ochranu rastlín

Bronislava Škarbová

*Seminár IPM
19. november 2019*

Rastlinná výroba

***Konvenčná produkcia
(IPM)***

***Integrovaná
produkcia***

Ekologická produkcia

Účinné látky

- stav v roku 2019/2017

**1366 (1339) účinných látok
evidovaných v roku 2019 (2017)**

**868 (63,5%)/
820 (61,2%)
neschválených**

**32 (2,3%)
28(2,1%)
hodnotenie
prebieha**

**466 (34,1%)/
491 (39,7%)
schválených**

rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
žiadosti/NAS	4	8	12	6	15	10	4	10

Žiadosti o schválenie NAS

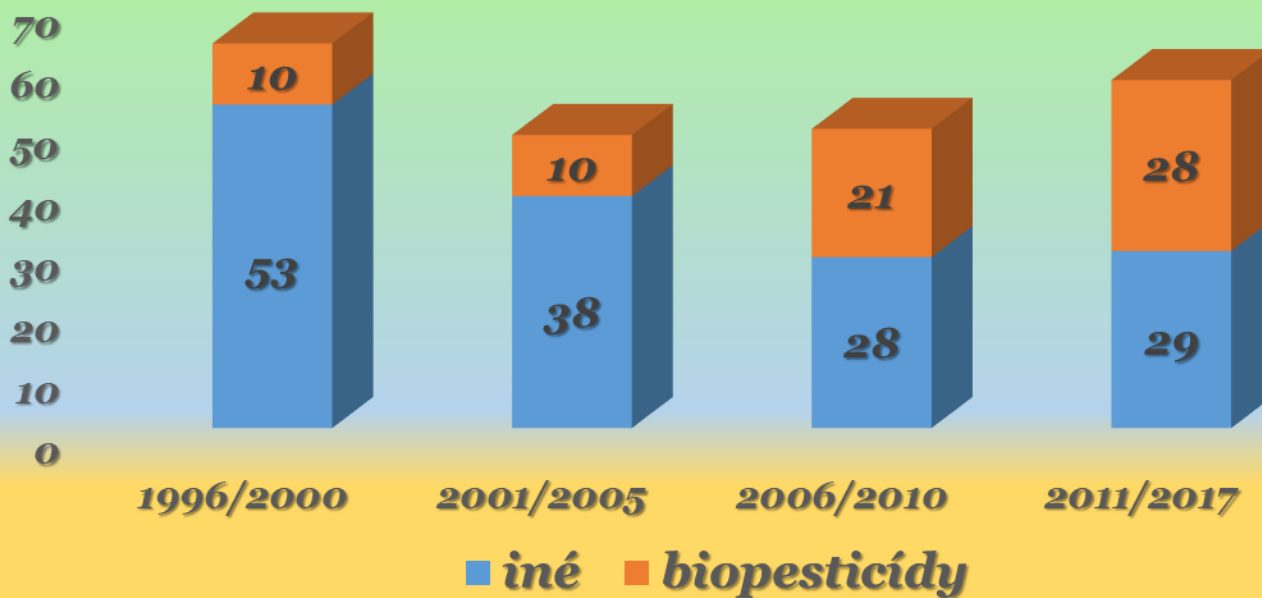
NAS – nová účinná látka

<i>rok</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>
<i>NAS</i>	<i>4</i>	<i>8</i>	<i>12</i>	<i>6</i>	<i>15</i>	<i>10</i>	<i>4</i>	<i>10</i>

rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
žiadosti/NAS	4	8	12	6	15	10	4	10

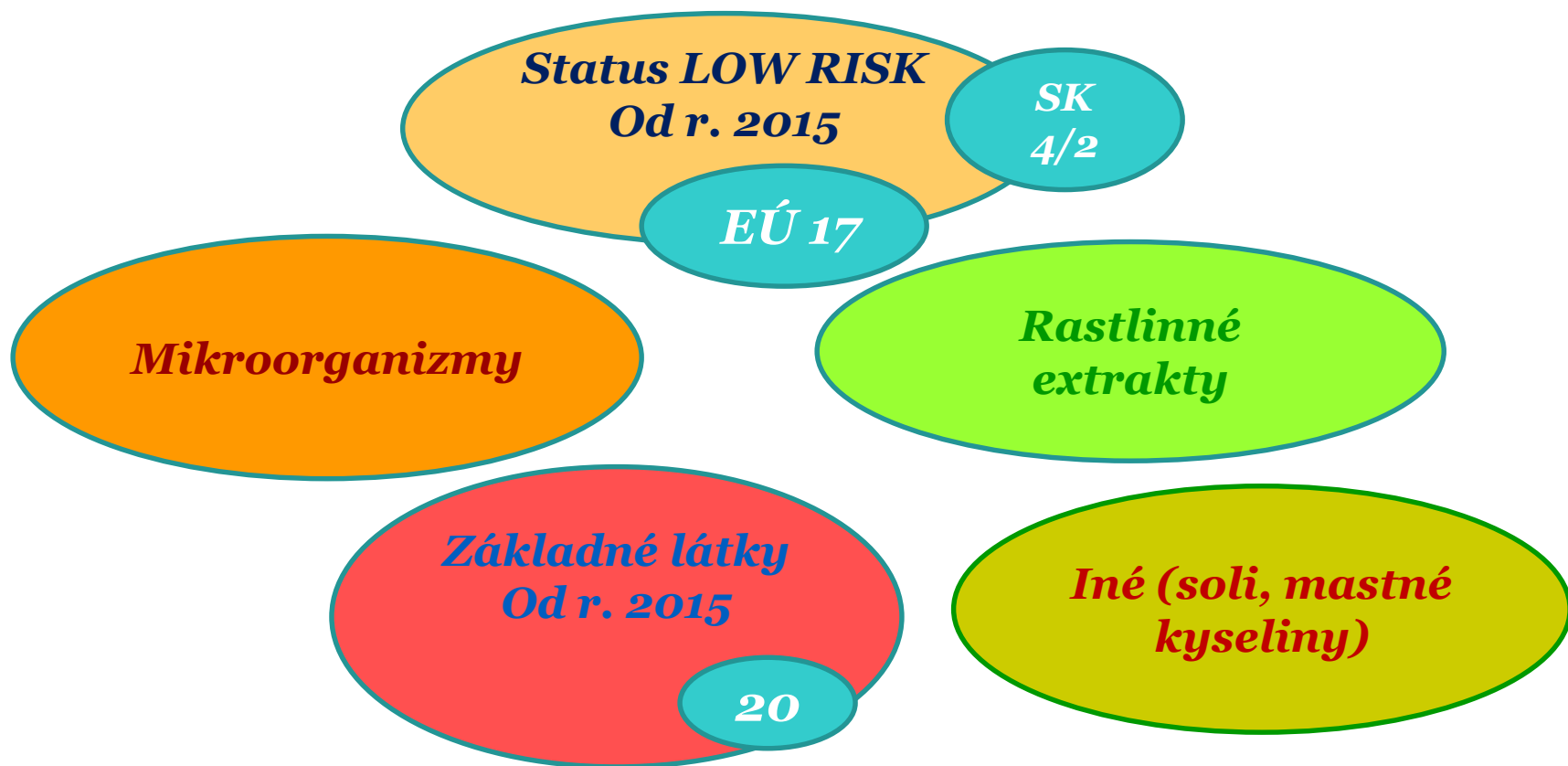
Biopesticídy/ostatné

Pomer biopestídnych/ostatných NAS

rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
žiadosti/NAS	4	8	12	6	15	10	4	10

Látky s nízkym rizikom

Účinné látky a prípravky v SR

Rok	Počet autorizovaných prípravkov	Počet autorizovaných účinných látok	Rok	Počet autorizovaných prípravkov	Počet autorizovaných účinných látok
1993	856	364	2005	545	242
1994	877	350	2006	473	223
1995	931	351	2007	459	212
1996	969	382	2008	487	218
1997	625	385	2009	500	218
1998	655	335	2010	516	213
1999	692	318	2011	441	204
2000	674	298	2012	470	215
2001	662	262	2014	619	221
2002	564	237	2015	647	223
2003	585	268	2016	723	225
2004	596	246	2018	772	233

Redukcia počtu schválených účinných látok v rámci EÚ ovplyvnila počet autorizovaných účinných látok a s tým súvisiaci počet autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín v SR s dosiahnutým minimom v roku 2011. V roku 2019 evidujeme 241 autorizovaných účinných látok.

Významný nárast počtu paralelných prípravkov – z 33 v r. 2008 na 166 v r. 2018 (uvedenie na trh)

Pesticídne látky schválené v EÚ versus autorizované v SR

	<i>Schválené v EÚ 2017/2019</i>	<i>Autorizované v SR</i>	<i>%</i>
<i>herbicídy</i>	<i>123/116</i>	<i>82/83</i>	<i>67/72</i>
<i>insekticídy</i>	<i>109/101</i>	<i>35/44</i>	<i>32/44</i>
<i>fungicídy</i>	<i>157/156</i>	<i>81/95</i>	<i>52/61</i>
<i>baktericídy</i>	<i>9/13</i>	<i>1/5</i>	<i>11/38</i>
<i>akaricídy</i>	<i>39/38</i>	<i>11/15</i>	<i>28/40</i>
<i>atraktanty</i>	<i>40/37</i>	<i>0/0</i>	<i>0/0</i>

Problémové oblasti

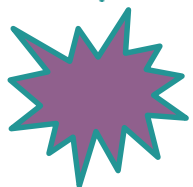
Nasledujúce obdobie?

*Ďalšie vylučovanie účinných látok
v procese obnovenia ich schválenia*

Obmedzenie používania (neonikotinoidy)

Zmeny toxikologických referenčných hodnôt

Obmedzenie používania prípravkov v CHVO

POZOR!!! Skrátená doba odkladu!!!

Prípravky na ochranu rastlín

Uvádzanie na trh a používanie prípravkov na ochranu rastlín je regulované sektorálnou legislatívou a zároveň súvisí – priamo alebo nepriamo – s právnymi predpismi v oblastiach iných politík, ako sú ochrana verejného zdravia, vodohospodárska politika, poľnohospodárska politika alebo ochrana životného prostredia.

Legislatíva POR (EÚ)

Nariadenie EP a Rady (ES) č. 1107/2009 (výroba, uvádzanie na trh, postup autorizácie (registrácie) POR, schvaľovania účinných látok, evidencie POR, kontroly)

Smernica EP a Rady č. 2009/128/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov (používanie POR)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/127/ES, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/42/ES, pokiaľ ide o strojové zariadenia na aplikáciu pesticídov

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov

Nariadenie EP a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS

Národná legislatíva (1)

<i>Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov</i>
<i>+ vykonávacie vyhlášky</i>
<i>súvisiaca legislatíva</i>

Národná legislatíva (2)

- ❑ *485/2011 Z. z. - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín*
- ❑ *486/2011 Z. z. - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, postupoch a lehotách na uplatnenie ustanovení o skúškach biologickej účinnosti, o žiadostiach, zásadách správnej experimentálnej praxe, auditoch a vydávaní certifikátu, rozšírení rozsahu certifikátu alebo recertifikácii*
- ❑ *487/2011 Z. z. - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní*
- ❑ *488/2011 Z. z. - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín*

Národná legislatíva (3)

- ❑ 489/2011 Z. z. - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení
- ❑ 490/2011 Z. z. - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- ❑ 491/2011 Z. z. - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- ❑ 492/2011 Z. z. - Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín

NAP (2012)

Prvý NAP bol prijatý 26. novembra 2012 a obsahoval analýzu súčasného stavu, kvalitatívne ciele a návrhy opatrení na zníženie rizík pochádzajúcich z používania prípravkov na ochranu rastlín na zdravie ľudí a na životné prostredie.

Na základe skúseností z implementácie nariadenia (ES) č. 1107/2009 a smernice 2009/128/ES ako aj na základe analýzy plnenia úloh uvedených v NAP prijatom v roku 2012 je tento aktualizovaný s cieľom dosiahnutia trvalo udržateľnej ochrany rastlín a zároveň vysokej ochrany zdravia ľudí a životného prostredia.

**REŠTRUKTURALIZÁCIA, AKTUALIZÁCIA
+ VYHODNOTENIE**

Vyhodnotenie plnenia NAP (2012)

13-stranová príloha 1 revidovaného NAP (2012)

Vyhodnotenie plnenia NAP 2012 k 31.decembru 2018

- ☐ *MPRV SR, MŽP SR*
- ☐ *ÚKSÚP, ÚVZ SR, VÚVH, SHMÚ, NLC-LOS, NPPC*
- ☐ *ŠVPS*
- ☐ *NIP, NTIC*
- ☐ *MV SR*
- ☐ *SAOR*

Výsledok: pozitívny

ALE

***ostali otvorené úlohy, nesplnené úlohy, nové výzvy
(prenesené do úloh revidovaného NAP)***

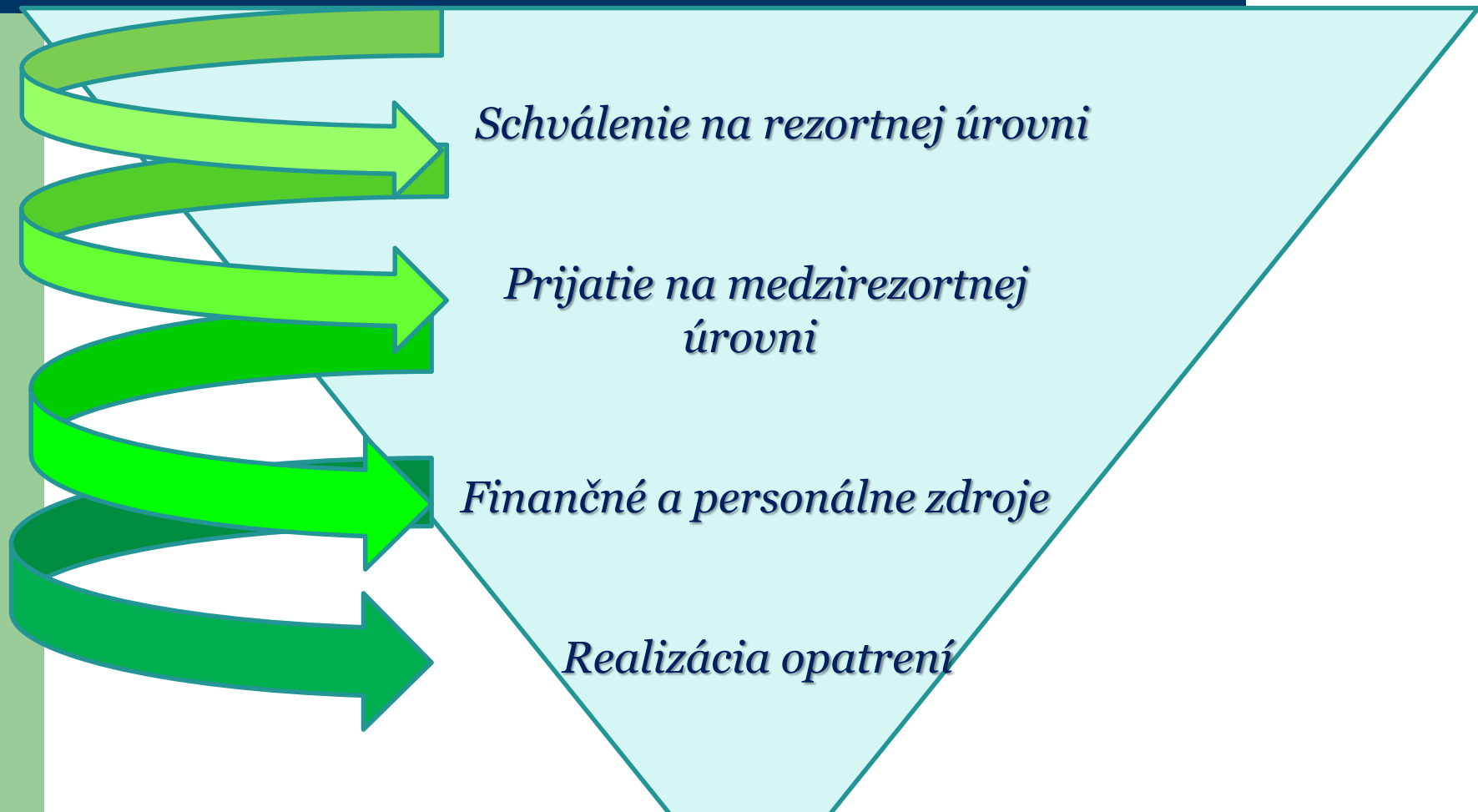
Ciele revidovaného NAP

V súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky na roky 2016 – 2020

- *zabezpečenie kvalitnej a zdravej poľnohospodárskej produkcie,*
- *vyváženosť medzi ekonomickým a ekologickým spôsobom hospodárenia,*
- *adaptácia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na zmenu klímy,*
- *zvýšenie ochrany zdrojov pitných vôd a zabezpečenie ich optimálneho stavu*
- *ochrana verejného zdravia*
- *ochrana včiel a iných opeľovačov,*
- *ochrana divo žijúcich živočíchov a vodného prostredia*
- *podpora precízneho poľnohospodárstva,*
- *podpora ekologického poľnohospodárstva,*
- *podpora nechemických metód ochrany rastlín.*

Finalizácia NAP

2019

Trvalá udržateľnosť ?

IPM

najproblematickejšia je otázka integrovanej ochrany - pri súčasnej veľmi všeobecnej formulácii základných pravidiel neumožňuje reálny a praktický výkon v praxi samotnými farmármi vrátane kontroly

Požiadavky sa naplňajú postupne, postupným schvaľovaním nízkorizikových látok, základných látok, uvádzaním do praxe bioagens (prirodzení predátori) a ďalším vyradovaním vysokorizikových látok.

v roku 2019

- **semináre IPM (19. 11, 26. 11., 4. 12. 2019)**
- **brožúra IPM**
- **poradenský systém**
- **dotazník pre výkon kontrol (state of play)**

Záver

Uvedomelosť pri používaní pesticídov

Včasná komunikácia o problémoch

Spoločné hľadanie riešení

***Dôraz na zodpovedný prístup
profesionálnych ale aj neprofesionálnych
používateľov!***

Ďakujem za pozornosť!

bronislava.skarbova@land.gov.sk